

Model for Developing Teachers' Active Learning Management by Creating a Learning Community Professional Under The Chaiyaphum Provincial Administrative Organization

Ratree Loedwathong^{1*}

¹Nong Sang Wittayayon School, Chaiyaphum Province, Thailand

*Corresponding author. E-mail: strt3696@gmail.com

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to study basic information and necessary needs for the development of teachers' active learning management, 2) to design and develop a model for creating a professional learning community, 3) to experiment with the active learning management model for teachers by creating a professional learning community, and 4) to evaluate and improve teachers' active learning management models by creating a professional learning community Under the Chaiyaphum Provincial Administrative Organization. This study is research and development model, carried out in 4 phases and 7 steps, which collects qualitative data through analysis Document synthesis and by content analysis. Quantitative data collection section with a questionnaire, assessment form, data were analyzed by content analysis, frequency, percentage, mean and standard deviation. The results of the study found that 1) analysis of basic data and study of needs to be used as a basis for the development model for teachers' active learning management by evaluating the suitability of the components from 5 experts. 2) Draft a prototype model for developing active learning management for teachers by creating a professional learning community by checking theoretical reasonableness possibility and the consistency of the draft model of the active learning management model for teachers by creating a professional learning community consisting of 5 steps. 3) Implementing a model for active learning management for teachers by creating a professional learning community developed and tested in the field by experimental research using a single sample design. Data were collected from a sample group of 25 teachers. 4) Results of the development of teachers' active learning management models. By creating a professional learning community, it was found that the format was appropriate. And there is a possibility Overall, it is at the highest level.

Keywords: Development Model, Creating A Professional Learning Community, Organizing Active Learning for Teachers

รับบทความ: 9 มกราคม 2567; แก้ไขบทความ: 15 เมษายน 2567; ตอรับตีพิมพ์: 25 มิถุนายน 2567

Received 9 January 2024; Revised 15 April 2024; Accepted 25 June 2024

รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

ราตรี เลิศหัวทอง^{1*}

¹โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน จังหวัดชัยภูมิ ประเทศไทย

*Corresponding author. E-mail: strt3696@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) เพื่อออกแบบและพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 4) เพื่อประเมินและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ การศึกษานี้เป็นการวิจัยรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยดำเนินการเป็น 4 ระยะ 7 ขั้นตอน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร และโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม แบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและศึกษาความต้องการ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน 2) ร่างต้นแบบรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน 3) การนำต้นแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ในภาคสนาม โดยการวิจัยเชิงทดลองแบบการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่ม จากครูผู้สอน จำนวน 25 คน 4) ผลการพัฒนาในรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา, การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู

บทนำ

ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันสูงมากทั้งในด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ สังคม โลกมีความเจริญก้าวหน้าด้านความรู้วิทยาศาสตร์ และข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากความก้าวหน้าทางด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี รวมถึง การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเพื่อพัฒนาคุณภาพประชากรไปสู่ความสำเร็จและสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้เพื่อสอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับเดิมได้สิ้นสุดลง กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ขึ้น เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ

พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2560)

การบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน ซึ่งจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางการจัดการศึกษา รวมไปถึงการเตรียมสมาชิกขององค์กร เพื่อให้สามารถรับมือและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของทิศทางการพัฒนาสังคมพันธกิจใหม่ และความไม่แน่นอนของสิ่งแวดล้อมผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะช่วยผลักดันให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) แต่สภาพที่ปรากฏจากผลการวิเคราะห์ปัญหาของสภาการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา และการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาระบบการบริหารงาน ยังขาดประสิทธิภาพและเอกภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งพบว่า ผู้บริหารยังขาดความมุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษา วิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การประสานงานความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการศึกษา ชุมชนสังคมท้องถิ่น ผู้ปกครอง ตลอดจนนโยบายด้านการจัดการศึกษายังขาดความชัดเจน การใช้งบประมาณในการบริหารจัดการสถานศึกษายังมีข้อจำกัดและขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากต้องพึ่งพาและปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อกฎหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่แก้ไขตลอดจนความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษา ซึ่งภาครัฐต้องเร่งรัดพัฒนาในส่วนต่าง ๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการและพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต, 2555)

ผู้วิจัยในฐานะเป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ที่รับผิดชอบหลักในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาจึงได้ร่วมปรึกษาหารือร่วมกับฝ่ายบริหารของโรงเรียนและมีความเห็นสอดคล้องกันในปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น และการเรียนรู้จากความคิดปฏิบัติจริง จึงได้ประชุมคณะครู พิจารณาหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยที่ประชุมมีมติร่วมกันว่าควรให้มีการพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เพื่อนำไปสู่การพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร และเกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติในภาพรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อออกแบบและพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
4. เพื่อประเมินและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบ การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) และประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยปฏิบัติการ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 213 คน กลุ่มเขาเขียว จำนวน 8 โรงเรียน โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2565

กลุ่มตัวอย่างการวิจัย โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) ประกอบด้วย ครูผู้สอนโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน จำนวน 1 โรงเรียน ครูผู้สอน จำนวน 25 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีดังนี้

1) แบบวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อย เพื่อศึกษาความต้องการรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 1 ฉบับ

3) แบบตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

4) แบบประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม แบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มาวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในรูปแบบพรรณนาความ

ฉบับที่ 2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่มย่อยศึกษาความต้องการรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 1 ฉบับ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสนทนากลุ่มที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

2) สร้างประเด็นสนทนากลุ่มการศึกษาความรู้รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิในประเด็นต่าง ๆ

3) นำประเด็นสนทนากลุ่มการศึกษาความรู้รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ที่ปรับปรุง แก้ไข แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร IOC (Index of Item-Objective Congruence) (วรณี แกมเกตุ, 2555) ความเหมาะสม และความชัดเจนของการใช้ภาษาของข้อคำถาม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 ถึง 1.00 หลังจากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจากผลประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

4) นำประเด็นสนทนากลุ่มการศึกษาความต้องการรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ไปปรับปรุง แก้ไข เกี่ยวกับข้อคำถามให้มีความชัดเจน สามารถสื่อความได้ง่าย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและศึกษาความต้องการ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ด้วยการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เป้าหมาย/ กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ	วิเคราะห์ข้อมูล พื้นฐานหลักการ แนวคิดการวิจัย และพัฒนา	เอกสารวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	- แบบวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	- วิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)
	วิเคราะห์ความต้องการในการ รูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ	ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน	- แบบบันทึกการสนทนา กลุ่มย่อยของผู้เชี่ยวชาญ	- วิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)
		ครู โรงเรียนหนองสังข์วิทยายนจำนวน 24 คน	- แบบบันทึกการสนทนา กลุ่มย่อยของครู	- วิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis)

2. ผลการออกแบบและพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

การดำเนินการออกแบบและรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีดังต่อไปนี้

1) ร่างต้นแบบรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยนำประเด็นจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและการศึกษาความต้องการมากำหนดเป็นรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ

2) ตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยการจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

3) หลังจากผู้วิจัยจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จึงนำข้อเสนอแนะและ ข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแก้ไข

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent และค่าร้อยละ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิโดยใช้ค่าเฉลี่ย และร้อยละ และการวิเคราะห์ความคิดเห็นของครู โรงเรียนหนองสังข์วิทยายนเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและการวิเคราะห์เนื้อหา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปวิธีการดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 3

วัตถุประสงค์	วิธีการ	เป้าหมาย/ กลุ่มเป้าหมาย	เครื่องมือ	สถิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล
เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ	องค์ประกอบของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 ขั้นตอน 1. ขั้นการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Share Vision) 2. ขั้นการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) 3. ขั้นการจัดการเรียนรู้ (Instruction) 4. ขั้นการสอนแนะ (Peer Coaching) 5. ขั้นการสะท้อนผล (After Action Review)	- ครูโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน จำนวน 25 คน	1. แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 2. แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 3. แบบสอบถามความคิดเห็นและการสนทนา กลุ่มย่อย (Focus groups) ของครู โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน	สถิติทดสอบค่า ที (t-test) แบบ Dependent ค่าเฉลี่ย S.D. ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. ผลการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นการนำผลการทดลองกระบวนการและเงื่อนไขของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ในขั้นตอนที่ 8 ซึ่งมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

1) รับรองรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

2) นำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยนำเสนอรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นแผนผัง (Flowchart) ประกอบการอธิบายด้วยความเรียง เพื่ออธิบายวิธีการ ลำดับขั้นตอนการทำการกิจกรรมในกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่สร้างขึ้นและเงื่อนไขการนำไปใช้

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันอย่างกัลยาณมิตร ยึดหลักประชาธิปไตย โดยออกแบบแผนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2. การจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการลงมือปฏิบัติ 3. การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และ 4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้รูปแบบๆ นี้จึงมีลักษณะเป็นวงจรหรือวัฏจักรของการพัฒนาตนเองของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มนุษย์เป็นเรื่องขององค์การ และเพื่อขจัดสิ่งที่มาขัดขวางการสนองความต้องการ เน้นการจัดการแบบมีส่วนร่วมและทำให้เกิดความไม่สบายใจ เจตคติในทางลบหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงปฏิบัติ ส่วนแนวคิดการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้อง (หรือไม่สอดคล้อง) กับ มาสโลว์ (Maslow) (2019) พบว่า ครุมีความรู้ ความเข้าใจในระดับมาก ด้านความสามารถในการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู และเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ครุมีค่าเฉลี่ยคะแนนการจัดการเรียนรู้ด้านการออกแบบการจัดการเรียนการสอนและการจัดการเรียนการสอนในภาพรวม หลังใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพการจัดการเรียนรู้ด้านการออกแบบการเรียนการสอน และการจัดการเรียนการสอนนั้นครูสามารถปฏิบัติได้เมื่อได้รับคำแนะนำ จากกลุ่ม PLC และทีมการนิเทศการสอนของฝ่ายวิชาการ และครูสามารถนำคำแนะนำต่างๆ เหล่านั้นไปใช้ในการพัฒนา การออกแบบการเรียนการสอนและการจัดการเรียนการสอนจนกระทั่งครูสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ก็จะทำให้นักศึกษาครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความภาคภูมิใจในผลที่เกิดขึ้น จากการทำงานร่วมกัน มีการนำสาระสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพที่แสดงถึงลักษณะ การทำงานร่วมกันของผู้สอนที่มีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ใช้วัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการ มีภาวะผู้นำมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน และมุ่งเน้นที่ การเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัสมีส์ห์ อาแด (2561) ได้เน้นย้ำผลการศึกษาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันโดยศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบร่วมมือร่วมพลังในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ผลการทดลอง การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียน 8 โรงเรียนในกลุ่มเขาเขียว สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการนำสู่การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 ขั้นตอน คือ 1) หลักการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) การสนับสนุนการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา 3) การพัฒนาวิชาชีพด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการชุมชนทางวิชาชีพ และ 5) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน มาเป็นนวัตกรรมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อออกแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบฯ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่า ประสิทธิภาพด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ของรูปแบบ และความสอดคล้องของรูปแบบ รายขอมีค่าระหว่าง 3.80 - 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.44 - 0.89

ผลออกแบบและพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เพื่อยกร่างรูปแบบคู่มือการตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้และความสอดคล้องของรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู โดยการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 25 คน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ควรใส่ใจและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินการอย่างเต็มที่ และเต็มความสามารถ

1.2 ในการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ควรเตรียมครูผู้สังเกตการสอนและครูผู้ที่ได้รับการสังเกตให้มีความพร้อม และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนให้ชัดเจนก่อนทำการสังเกตการสอน เพื่อสร้างความศรัทธา การยอมรับ และความไว้วางใจ และยอมรับซึ่งกันและกันในสังเกตการสอน

1.3 โรงเรียนควรกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการดำเนินการใช้รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้ชัดเจน และพัฒนาผู้รับผิดชอบในโรงเรียน เพื่อให้ผู้รับผิดชอบมีความรู้ ความเข้าใจ ความมั่นใจในการทำงาน จะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

1.4 ควรดำเนินการเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ด้วยการให้การเสริมแรงอย่างสม่ำเสมอให้ครูได้พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา และต่อเนื่อง เช่น การเข้ารับการอบรมครูที่ประสบความสำเร็จในเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาและพัฒนาการนิเทศภายใน โดยใช้การแนวคิดและหลักการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการจัดการเรียนการสอนของครูทุกคน หรือการเรียนของนักเรียนในโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาเจตคติของครูที่มีต่อการดำเนินการการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.3 ควรศึกษาแรงจูงใจแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินการการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

กัมมัสส ออแด. (2561). การพัฒนารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบ

ร่วมมือร่วมพลัง ในโรงเรียนประถมศึกษา. (ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).

พิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. (2555). องค์การและการบริหารจัดการ. นนทบุรี: จิงค์ ปิยอนด์บุ๊คส์.

โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน. (2564). SAR ระบบสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. ชัยภูมิ: โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน.

- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2555). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน . (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาพ.ศ.2550. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2560). การพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- Maslow, A. H. (2019). The Maslow Nusiness Reader. New York: John Wiley & Sons.

